

ΤΑ ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΥΤΩΝ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ὁ πολύτλας πατρίδα μὲν ἔχε τὴν Ἀλεξάνδρειαν, πατέρας δὲ εὐσεβεῖς, καὶ τῇ τοῦ βίου περιφανείᾳ οὐ πολλῶν δευτέρους. ὑπὸ Ἀλεξάνδρῳ δὲ τῷ τῆς Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας ἐπισκόπῳ τήν τε θείαν καὶ τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν ἐκδιδαχθεὶς [α], ὑπ' αὐτοῦ διάκονος προχειρίζεται, καὶ σὺν αὐτῷ εἰς τὴν ἁγίαν οἰκουμενικὴν πρώτην παραγίνεται Σύνοδον [β]. καὶ αὐτοῦ τῷ τῇδε ἐν ἔτει 326 [γ]. μεταστάντος, τὴν ἐπισκοπὴν διαδέχεται. [δ] ἐπεὶ δ' οὐκ ἠνέσχετο τῷ ἤδη κατακριθέντι συγκοινωνῆσαι Ἀρείῳ, κἂν τοῦτο ὁ μέγας βασιλεὺς Κωνσταντῖνος προσέταξεν, ἅτε δὴ ἀναπεισθεὶς τὰ ὑπὸ τῆς ἐν Νικαίᾳ θεσπισθέντα Συνόδου αὐτὸν ἐνστερνίσασθαι· ἐντεῦθεν ἀφορμὴν λαβόντες οἱ περὶ τὸν Νικομηδείας Εὐσέβιον, ἀναφανδὸν ἐκβακχεύεσθαι ἤρξαντο, καὶ κατ' αὐτοῦ τὰς πανδείνους καὶ ἀνυποστάτους διαβολὰς ἐξερεύγεσθαι καὶ συκοφαντίας [ε]. ἐν ἔτει μὲν οὖν 335. ὑπὸ τοῦ ἐν Τύρῳ συστάντος λῃστρικοῦ συνεδρίου καθαιρέσει καθυποβάλλεται [ς]· ἐν δὲ τῷ ἑξῆς ἔτει [ζ] ὅ,τε Εὐσέβιος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ εἰς τὴν Κωνσταντίνου ἐλθόντες διαβάλλουσιν αὐτὸν, ὡς ἀπειλήσαντα ἀποστρέφειν τὸν σῖτον τὸν ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας τῇ Κωνσταντινουπόλει χορηγούμενον. διὸ εἰς θυμὸν ἀχθεὶς ὁ βασιλεὺς, ἐξόριστον εἰς Τρίβεριν τῆς Γαλλίας αὐτὸν διαπέμπει [η]. μετὰ δὲ μῆνας περίπου ὀκτὼ πρὸς τοῖς δέκα [θ], τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου εἰς τὴν ἄνω μεταχωρήσαντος βασιλείαν, Κωνσταντῖνος ὁ Καῖσαρ ὁ νεώτερος τούτου υἱὸς, ὁ τῶν πρὸς ἑσπέραν Γαλατῶν ἄρχων μαθὼν ὡς ὁ πατὴρ τὴν ἐξορίαν ταῖς διαθήκαις ἀνεῖλε, τῷ ὑπ' αὐτοῦ ἐν ἔτει 337. γενομένῳ θεσπίσματι εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν τὸν Ἀθανάσιον ἐπανελθεῖν παρεσκεύασεν [ι]. ἀλλὰ γὰρ πάλιν ἐν ἔτει 341. τῶν τῆς εὐσεβείας ἀντιπάλων τὰς συκοφαντίας ἀνανεωσάντων, ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀντιοχείᾳ καθαιρεῖται συλλόγου [λ] ἐπὶ τὴν Ῥώμην δὲ ἀναδραμὼν [μ], παρά τε τῆς ἐκεῖ ἐν ἔτει 342 [ν], καὶ παρὰ τῆς κατὰ τὴν Σαρδικὴν ἐν ἔτει 347. συστάσης Συνόδου τῶν παραλόγως αὐτῷ προστριβέντων ἀθῷος ἀναποδειχθεὶς ἐγκλημάτων [ξ], ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος Κωνσταντίου, διὰ τῆς τοῦ αὐταδέλφου αὐτοῦ Κώνσταντος μεσιτείας τε ἅμα καὶ ἀπειλῆς [ο], ἀνακαλεῖται ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν [π]. ἀλλὰ μόλις ἑξαετίαν μικρᾶς γαλήνης ἀπήλαυσε, καὶ πάλιν ἐπ' αὐτὸν τὰ τῶν δυσσεβῶν φέρεται κύματα. ὑπὸ γὰρ τοῦ ἐν Ἀρελάτῳ κατὰ τὸ 353, καὶ τοῦ ἐν Μεδιολάνοις κατὰ τὸ 357. ἔτος συγκροτηθέντων συνεδρίων κατακρίνεται [ρ], καὶ τῷ ἐφεξῆς ἔτει τοῦ θρόνου ἀπελαύνεται. ἐπὶ τὴν ἔρημον οὖν τῆς Θηβαΐδος ὑποχωρήσας [σ], ἐκεῖ ἄχρι τῆς τοῦ Κωνσταντίου παρέμεινε τελευτῆς. Ἰουλιανοῦ δὲ τοῦ παραβάτου τῇ βασιλείᾳ ἐπιβάντος, καὶ ἐπιείκειαν εὐθὺς κατ' ἀρχὰς ὑποκρινομένου, καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς ἐξορίας εὐσεβεῖς ἀνακαλοῦντος, ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐπανελθὼν ὁ ἅγιος, τὸ περὶ οὐσίας καὶ ὑποστάσεως συνίστησι κριτήριον, καὶ τοὺς ἀνατολικούς τε καὶ δυτικοὺς περὶ τούτου λογομαχοῦντας καταλλάττειν πληρέστατα [τ]. ἀλλ' αὐτίκα πάλιν ἐν ἔτει 362. [υ] τῷ τοῦ ἀντάρτου βασιλέως κελεύσματι τῆς πόλεως ἔξεισι, τοῖς διὰ τὴν φυγὴν αὐτοῦ ἀποδυρομένοις, θαρσεῖτε, ἐπειπὼν, νεφύδριον γάρ ἐστι, καὶ θᾶττον παρελεύσεται [φ]. κατὰ δὲ τὸ 363. ἔτος ἐν Ἀντιοχείᾳ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ἰοβιανὸν ἀφικόμενος, τὰ περὶ τὴν ὀρθὴν θρησκείαν καὶ δόξαν αὐτῷ εἰσηγήσατο [χ]. Οὐάλεντος δὲ τὸ βασίλειον ἀναδησαμένου κράτος, ὕπατος ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρου στέλλεται, φυγαδεῦσαι τὸν Ἀθανάσιον. ὁ δὲ, πολλοῦ θορύβου καὶ στάσεως ἀνὰ τὴν πόλιν γεγενημένης, λάθρα πρὸς χωρίον τι καταφυγὼν, ἐν πατρῴῳ ἐναπεκρύβη μνήματι ὁ καρτερικώτατος [ψ]. οὐ πολλῷ δ' ὕστερον ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Οὐάλεντος μεταπεμφθεὶς, καὶ ἐν εἰρήνῃ μέχρι τοῦ 371, ἢ 373. ἔτους [ω] ἐπιβιοὺς, τῷ Θεῷ τὸ ἱερώτατον αὐτοῦ παρέθετο πνεῦμα, ἓξ πρὸς τοῖς τεσσαράκοντα ἔτεσι [2α] πολλοῖς καὶ μεγάλοις κινδύνοις καὶ πόνοις τὸ τῆς Ἐκκλησίας πνευματικὸν ἰθύνας σκάφος.

Τῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων ἔκδοσις πληρεστέρα τε καὶ ἀκριβεστέρα ἡ κατὰ τὸ 1698. ἔτος ἐν Παρισ. γενομένη, καὶ τρισὶ συνταχθεῖσα τεύχεσι.

Τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ Τὰ ἀμφίβολα.

1. Περὶ σαρκώσεως τοῦ Θεοῦ λόγου. 2. Μαρτυρίαι ἐκ τῆς Γραφῆς τῆς κατὰ φύσιν κοινωνίας ἐκ τοῦ ὁμοίως εἶναι τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. 3. Καθολικὴ τοῖς κατὰ τόπον ἀδελφοῖς ἀντιποιουμένοις πίστεως, κτλ. 4. Ἔλεγχος τῆς ὑποκρίσεως τῶν περὶ Μελέτιον, κτλ. 5. Περὶ τῆς σαρκώσεως τοῦ Θεοῦ λόγου. 6. Περὶ τῆς ἀϊδίου ὑπάρξεως τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ πνεύματος σὺν Θεῷ, καὶ πρὸς τοὺς σαβελλίζοντας. 7. Ὅτι εἷς ὁ Χριστός. 8. Περὶ σαββάτων καὶ περιτομῆς ἐκ τῆς Ἐξόδου. 9. Ὁμιλία εἰς τὸν σπόρον. 10. Εἰς τὸ, πορευθέντες εἰς τὴν ἀπέναντι κώμην, εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον. 11. Εἰς τὸ πάθος τοῦ κυρίου, καὶ εἰς τὸν σταυρόν. 12. Περὶ παρθενίας, ἤτοι [illegible]σεως. 13. Σύνοψις ἐπίτομος τῆς θείας Γραφῆς παλαιᾶς καὶ νέας διαθήκης.

Τὰ Νόθα, ἢ ὑποθετικά.

1. Διάλογος ἐν τῇ κατὰ Νίκαιαν συνόδῳ πρὸς Ἄρειον. 2. Κατὰ πασῶν τῶν αἱρέσεων. 3. Ἱστορία εἰς τὸν Μελχισεδέκ. 4. Πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα Ἰοβιανόν. 5. Περὶ ὅρων. 6. Διδασκαλία πρὸς Ἀντίοχον Δοῦκα. 7. Πρὸς Ἀντίοχον ἄρχοντα. 8. Πρὸς Ἀντίοχον ἄρχοντα περὶ πλείστων καὶ ἀναγκαίων ζητημάτων τῶν ἐν ταῖς θείαις Γραφαῖς ἀπορουμένων, κτλ. 9. Ἐρωτήσεις εἰς τὰ Εὐαγγέλια. 10. Ῥήσεις καὶ ἑρμηνεῖαι παραβολῶν τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου. 11. Ἕτεραι τινὲς ἐρωτήσεις. 12. Λόγος εἰς τὸ θαῦμα τὸ γεγονὸς ἐν Βηρυτῷ, κτλ. 13. Ἐκ τοῦ κατὰ Λατίνων λόγου. 14. Σύνταγμα διδασκαλίας πρὸς μονάζοντας

(α) Ὁ Σωκρ. ἐν βιβλ. 1. κεφ. 15. ἐν ᾧ καὶ τὸ παρὰ Ῥουφίν. περὶ αὐτοῦ ἱστορούμενον· ἤγουν τὸ, κομιδῇ νήπιον αὐτὸν ὄντα σὺν ἑτέροις ἡλικιώταις ἱερὸν παῖξαι παίγνιον. ὃ δὴ πλὴν τοῦ Ῥουφίν. οὐδεὶς τῶν παλαιῶν ἱστόρηκεν. (β) Ὁ Σωζόμ. ἐν βιβλ. 1. κεφ. 17. (γ) Ὁ Κάβ. ἐν Τόμ. 1. περὶ τῶν Ἐκκλησιαστ. συγγραφ. σελ. 190. (δ) Ὁ Σωκρ. αὐτ. (ε) Ὁ Αὐτ. αὐτ. ἐν κεφ. 27. καὶ ὁ Σωζόμ. ἐν βιβλ. 2. κεφ. 22. (ζ) Ὁ Σωκρ. αὐτ. ἐν κεφ. 32. ὅρα δὲ καὶ τὰ πρακτ. ταύτης τῆς συνόδ. τὰ ἐν Τόμ. 1. σελ. 461. τῆς τοῦ Βιν. ἐκδόσ. (η) Ὁ Κάβ. αὐτ. (θ) Ὁ Σωκρ. αὐτ. ἐν κεφ. 35. (ι) Ὁ Κάβ. αὐτ. (κ) Νικηφ. ὁ Κάλλισ. ἐν βιβλ. 9. κεφ. 3. (λ) Ὅρα τὴν 515. σελ. τοῦ 1. Τόμ. τῆς εἰρημ. τῶν πρακτ. τῶν συνόδ. ἐκδόσ. (μ) Ὁ Σωκρ. ἐν βιβλ. 2. κεφ. 11. (ν) Ὅρα τὴν 519. σελ. τοῦ εἰρημ. Τόμ. (ξ) Ὅρα τὴν 549. σελ. τοῦ αὐτ. Τόμ. (ο) Ὁ Σωκρ. αὐτ. ἐν κεφ. 22. (π) Ὁ Αὐτ. αὐτ. ἐν κεφ. 23. (ρ) Ὅρα τὴν 589. σελ. τοῦ εἰρημ. Τόμ. (σ) Ὁ Ναζιανζ. εἰς τὸν μέγ. Ἀθαν. (τ) Ὁ Σωζόμ. ἐν βιβλ. 5. κεφ. 12. καὶ ὁ Ναζ. αὐτ. (υ) Ὁ Κάβ. αὐτ. (φ) Ὁ Σωζόμ. αὐτ. ἐν κεφ. 15. (χ) Ὁ Αὐτ. ἐν βιβλ. 6. κεφ. 5. (ψ) Ὁ Αὐτ. αὐτ. ἐν κεφ. 12. (ω) Ὁ Κάβ. αὐτ. (2α) Ὁ Σωκρ. ἐν βιβλ. 4. κεφ. 20.